

Tárcsere

Sokan lehetnek, akik az akciófilmek vonzásában élnek, különben a moziipar már rég tönkrement volna. Sokan közülük meglepve tapasztalhatják egy lőtérlátogatásos lövöldözés alkalmával, hogy a fegyverek sokszor kiürülnek, nem úgy,

mint egy-két mozicsillag kezében, akik egy-egy másfél órás filmet újratöltés nélkül végig tudnak lövöldözni. És akkor arról még nem is beszéltem, hogy a beépített tárlátatok mindig halálpontosan a helyükön vannak. Na, de ez egy másfajta

„sport”.

Realitásban a lövészet igen egyszerű, nemigen lehet mellédumálni. A találat vagy rajta van a céltáblán, vagy nincs rajta. Persze utána mindenki tud magyarázkodni, de minek. Vissza az alapötlethez. A fegyverek kiürülnek – ezek olyanok –, ez ellen tenni kell. Pláne, ha ez a tény pont egy I.P.S.C.-versenyen egy löfeladat végrehajtása közben történik meg velünk, akkor ráadásul gyorsan kell cselekednünk, hiszen az idő megy, mondhatni rohan. Szóval tárat kell cserélni. Ez történhet meglepetésből (jé, ez üres lett!) vagy tervszerűen. A meglepetések mindig hosszabb időt vesznek el az embertől akció közben, így a tervszerű tárcserékre szavazok. Ezt úgy lehet megvalósítani, hogy pályabejáráskor számoljuk, hol lesz célszerű egy új teli tárat a fegyverbe rakni, olyan helyen, ahol épp holtidő van, azaz pl. épp nem kell löni, hanem egy másik cél felé kell haladni. Ha így teszünk, optimális helyen, holtidőben cserélünk tárat, akkor tulajdonképpen nem veszünk időt. Ha meglepetésként ér bennünket, hogy kiürült a fegyver, akkor először is fel kell ismernünk, hogy kifogyott a lőszer; ez idő. Egy jól működő fegyvernél általában hátul akad a szán, így jelezve, hogy üres, de ez lehet akadályból származó történés is, ezért általában mindenki először elkezd rángatni a szánt, vagy megvizsgálja, mi van a fegyverrel. Ez természetes cselekvés, csak az idő igen elszalad ilyenkor. Majd ha begyakorlott a lövő, kiveszi a tárat, betesz egy teli, előreengedi a szánt, céloz és lő. Szóval ez jó megoldás, de tutira nem a nyerő ebben a sportban. A tárcserét egy pályán vagy előírják, vagy rá van kényszerítve az ember, hogy cseréljen, mert nem elég az, ami egy tárba belefér. Mindenképp el van tervezve előre hogy mikor, hol történik a tárcsere. Természetesen az ember tervez... aztán ha nem úgy történik minden, akkor lehet improvizálni. Ezt is jó lenne gyakorolni edzésen, de pechemre mindig versenyeken fordul elő meglepetés. Pl. az egyik pinceversenyen – már ez évben – volt egy térdelő testhelyzetből indított feladat, ahol két irányba autógumik lyukán keresztül kellett löni célokat, majd előrerohanni és még három célban okozni foltozgatni valót. Hozzá is készülődtem, egész jól indult a dolog, majd térdelésből feltápázkodás után a rohángálás előtt kiesett a fegyverből a tár. Visszaléptem

érte, felvettem, futás közben kinyomtam belőle a visszafelé fordult legfelső löszert (van úgy, hogy leeséskor megfordul az első löszer a tárban, a lövedék hátrafelé néz, nem a cső felé. Érdekes ugye?), majd visszatettem a fegyverbe, csőre töltöttem és végigrongáltam a megmaradt célokat. Ezt tettem! Ahelyett, hogy továbbrohanva elővettem volna a tartaléktárat és egyszerűen betettem volna a kiesett helyett, így jó né-

hány másodperccel előbb befejezve a löfeladatot. Ezért sokat kell versenyre járni, hogy kialakuljon az improvizációs készség. Nem hiába azt mondják, hogy a legjobb edzés a verseny, és ez így is van.

Tárat cserélni, illetve a hozzá tartozó mozdulatsort elvégezni sokféleképpen lehet. Biztos látják a képeket, én erre szavazok. Természetesen nem én találtam ki, de a gyors tárcseréhez ezt

találom a legjobbnak, így hát leírom a mozdulatsorát. Induljunk ki abból, hogy elő van írva a tárcsere, pl. egy „el presidente” löfeladatban, ahol három célra kell löni, majd tárcsere után újra, elmozgás nélkül egy helyből. Ez így nem igazán pontos, úgyhogy közbevetőleg leírom ennek a löfeladatnak a pontos végrehajtását.

**Neve: el presidente.
Kiinduló helyzet: fegyver csőre töltve, biztosítva (egykes kondíció) tokban.**

Háttal állunk három I.P.S.C.-cél táblának úgy 10–14 méter távolságban, kezek fejmagasságba emelve, megadást szimbolizálva. A feladat az I.P.S.C.-óra sípjelére indul, amikor megfordulás után előhúzzuk a fegyvert, minden táblára leadunk két lövést, majd tárat cserélünk és újra minden táblára leadunk két lövést. Ebben a feladatban benne van majdnem minden biztonsági és ügyességi követelmény, amit az I.P.S.C. (szituációs) lövészetben tudni kell. Ebben az esetben a tárcserét a lehető leggyorsabban kell végrehajtani, hisz nincs holtidő. Hiába tud valaki gyorsan löni, ha eltököli az időt a tárcserével. Itt minden más mellett a tárcsere gyorsaságának is igen jelentős szerepe van. Nézzük a mozdulatsort: egy lövés után vagyunk, kétkezes fegyverfogás, következik a tárcsere. A fegyver csőre töltve, tűzkész állapotban van, a kakas feszített helyzetben! Elsütőujjunkat levesszük az elsütőbillentyűről és a sátorvason kívül tartjuk az egész művelet folyamán! Az erős kéz (lövő kéz) hüvelykujjával megnyomom a tárrögzítő gombot, és egy erős kifelé irányuló csuklómozdulatot teszünk, hogy segítsem a tár kihullását, mindezt fejmagasságban. Eközben a gyengébb kéz (segítő kéz) elindul a tartalék tára felé, melyeknek úgy kell elhelyezkedni a tártartókban, hogy elővételük után már ne kelljen össze-vissza forogni ahhoz, hogy helyesen (lövedékkel a cső irányába) kerüljenek bele a fegyverbe. Tehát megfogom a tartalék tárat úgy, hogy a mutatóujjam végigfekszik a társzekrény elülső oldalán majdnem a legfelül kikandikáló löszer lövedékéig, a többi ujjammal körbefogom a tártestet, a tárfenek pedig a tenyeremben támaszkodik. (A mutatóujj végigfektetésére azért van szükség, mert így pontosabban be tudom vezetni a markolat erre a célra kialakított nyílásába a tá-

rat.) Kiemelem a tártartó rögzítéséből, gyors mozdulattal felfelé irányítom és emelem a fegyver irányába. Eközben a fegyver markolatát visszafelé fordítom a már kiesett tár nélkül, és olyan szögbe próbálom állítani a tárbevezető nyílást, hogy az érkező teli tárt zökkenőmentesen, simán be tudja fogadni. Nem árt, ha az összecsatlakoztatáskor egy rövid időre, az összeillesztés idejére lelassítunk a sikeres bevezetés érdekében. Ez a nyílás elég szűk, ezért nagyon pontosan kell megközelítenünk. Nagy segítséget nyújthat egy tárbevezető tölcser, mely kiszélesíti ennek a nyílásnak az elejét, így kisebb pontatlanság esetén is sikeresen bevezeti a teli tárat a helyére. Ezzel növelhetjük az összeillesztés, csatlakoztatás gyorsaságát. Ha a beillesztés sikeresen megtörtént, akkor már elég, ha a tárfeneket nyomjuk erősen befelé a tenyerünkkel, és eközben a segítő kezünket elforgatjuk olyan pozícióba, hogy a kétkezes fegyverfogás újra kialakulhasson, ha a tár teljesen behatolt ütközésig és a tárrögzítő gomb rögzítette azt. E műveletek alatt a fegyvertartó kéz is lefelé mozdul el, segítve a tár mielőbbi véghelyzetbe jutását, valamint a kétkezes fegyverfogás kialakulásának idejére olyan pozícióba kell kerülnie a fegyvernek, mint a fegyverelövételnél, amikor fegyverrántást követően összeér a két kéz a stabil kétkezes fegyverfogás kialakításához a mellkas előtt (előző cikk). Ez az aprócska momentum csak annyiból fontos, hogy innen indult a fegyver kitolása a célra, valamint ezzel egy időben a célzás, elsütés és ez már egy jól begyakorolt folyamat, nincs új benne, reflexből megy (persze csak ha gyakoroljuk). A tárcsere után is már csak ezt kell tennünk a kialakult pozícióból, hogy a pontos, gyors lövéseket le tudjuk adni. Ez az egyik oka, hogy fej-

magasságban célszerű tárat cserélni, a másik, hogy a műveletek közben egyidejűleg látom a célokat, a fegyvert, a tárat, amelyet éppen teszek bele. Bármelyiknél van valami gikszer, látom, tudok róla, azonnal tudok rá reagálni. Természetesen sok módzata lehet még a tárcserének, de alapjaiban mind ezeket a mozdulatokat tartalmazzák, a lényeg, hogy gyors legyen és utána a találat benne legyen a célba. Van úgy, hogy nincs a fegyver a kezünkhöz igazítva és nem érzük el a tárrögzítő gombot. Nem kell kétségbe esni. Két megoldás is van rá. Pl. a segítő kéz hüvelykujjával is megnyomhatjuk azt a gombot, vagy a fegyvert kifordítjuk egy kicsit a fogásunkból úgy, hogy elérjük a tárrögzítő gombját a lövő kéz hüvelykujjával. A balkezeseknek igen kevés fegyvert gyártanak, így a tárrögzítő is többnyire a megszokott bal oldalon van. Ők a süttö ujjukkal, vagy a középső ujjukkal tudják ezt kezelni. Sok megoldás létezik, meg kell találni a nekünk

legkézreeseőbbet. Van egy jó ismerősöm, aki kitalált egy elmés kis szerkezetet a fegyverekbe, amely ha kiürül a fegyver és felakadt a szán az új tár behelyezése után, amikor a töltött tár a helyére kerül, automatikusan előre engedi a szánt, ezzel újratöltve a fegyvert. Némi időt spórolva ezzel annak, aki feledékenységből, esetleg idegességből adódóan üresre lövi a fegyverét. Tervezett egy olyan rendszert is, amely az utolsó löszert betölti a csőbe, majd automatikusan kidobja az üres tárat, szabaddá téve a másik töltött tárnak a helyet. Ezt nevezhetnénk akár „taktikai tárcsere előrejelzőnek” is. Érdekesnek tartom, hogy sok magyar találmányt külföldön értékelnek és valósítanak meg jobban, mint idehaza.

Lassan jön a jó idő, így ki lehet majd menni a szabadba versenyezni. Ott van elég hely a sportunk iránt érdeklődő nézőknek is! Jöjjenek ki! Az előző számban van egy versenynaptár, az alapján válogathatnak, nézzék meg, miről is írogatok már ennyi ideje. Higgyék el, igen érdekes, látványos ez a sport, amit úgy neveznek sokan, hogy a lövészet Forma-1-e.

Glicza Csaba

